

HELSINGIN YLIOPISTO

Rehtori

4.1.2013

kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Dno 881/04/2012

Viite: Ympäristöministeriön kirje
15.11.2012 YM16/400/2012

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Ympäristöministeriö on pyytänyt Helsingin yliopiston lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Esityksen tavoitteena on saattaa ympäristönsuojelulaki vastaamaan niitä muutoksia, joita teollisuuspäästädirektiivin voimaansaattaminen edellyttää. Uudistuksen tavoitteena on myös turvata ympäristöarvot, torjua ilmastonmuutosta sekä edistää materiaalitehokkuutta ja jätteen synnyn ehkäisyä ja parantaa lupa- ja ilmoitusjärjestelmän toimivuutta. Uudistuksessa huolehditaan kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien turvaamisesta.

Uudistuksessa toteutetaan samalla myös muita ympäristönsuojelulain lupa- ja ilmoitusjärjestelmän toimivuutta parantavia uudistuksia.

Yliopiston oikeustieteelliselle tiedekunnalle sekä bio- ja ympäristötieteelliselle tiedekunnalle varattiin mahdollisuus lausua asiassa.

Yliopiston lausunto

Lausuntopyyntö sisältää asiakokonaisuuden, joka on erittäin laajakantoinen ja sisältää useita ulottuvuuksia sekä eriäviä lausuntoja. Yliopisto kiinnittää lausunnossaan huomion viime aikoina tutkimuskirjallisuudessa esitettyihin näkökohtiin ja rajaa lausuntonsa niitä koskevaksi.

Helsingin yliopisto pitää tähdellisenä parantaa jatkuvasti ympäristönsuojelun lainsäädäntöä. Yliopisto pitää hyvänä lähtökohtaa, jonka mukaan luonnonarvot otetaan mahdollisimman hyvin huomioon käytännön ympäristönsuojelussa ja korostetaan luonnon tarjoamien arvokkaiden ekosysteemipalvelujen monipuolisuutta.

Hallituksen esitys tarkoittaisi, että ympäristölupaa edellyttävä toiminta on sijoitettava entistä tarkemmin siten, ettei siitä aiheudu toiminnan sijoituspaikalla valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävän luonnonarvon turmeltumista. Uudistuksen jälkeen sijoituspaikalla esiintyvien lajien ja luontotyyppien uhanalaisuus sekä esiintymän merkittävyys ja laajuus otettaisiin huomioon arvioitaessa luonnonarvon merkittävyyttä. Luonnonarvon

merkittävyyttä arvioitaessa voitaisiin lisäksi ottaa huomioon sijoituspaikan merkitys osana luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden muodostamaa verkostoa ja sijoituspaikan merkitys sen ulkopuolella olevalle luonnolle ja sen toiminnalle. Sijoituspaikan soveltuvuuden arvioinnissa voidaan lisäksi ottaa huomioon sijoituspaikan erityiset kauneus- ja maisema-arvot.

Helsingin yliopisto pitää näitä päämääriä arvokkaina, mutta kiinnittää huomiota myös voimistuvaan tarpeeseen arvioida ratkaisujen seuraamuksia myös kansainvälisellä ja jopa maailmanlaajuisella tasolla. Esimerkiksi kaivannaisia, energiaa ja maataloustuotteita saadaan ekosysteemeistä ja ne ovat ihmiskunnalle elintärkeitä ns. ekosysteemipalveluja. Maassamme ei tule laatia lainsäädäntöä, joka rajoittuu luonnonarvojen määrittelyyn ja niiden merkityksen arviointiin yksinomaan Suomen rajojen sisällä. Lainsäädännössä on otettava huomioon suomalaisten ratkaisujen heijastusvaikutukset maailmankaupan välityksellä ekosysteemeihin maailmanlaajuisesti. Ellei näin toimita, sysäämme pahimmissa tapauksessa ympäristöä pilaavan toiminnan pois Suomesta sellaisiin maihin, joiden luonto on erityisen uhanalaista, ympäristönsuojelun lainsäädäntö on kehittymätöntä ja lainsäädännön toimeenpano on puutteellista. Uusittava lainsäädäntö tulee kirjoittaa siten, ettei uudistuksen tarkoitus vesity ja epätoivottujen kansainvälisten haittojen mahdollisuus jää pieneksi.

Rehtori

Thomas Wilhelmsson

Lakimies

Pertti Hyvärinen